

Tilastokeskus

**Vastuullisuusraportti
2022**

Sisällysluettelo

Johdon terveiset	3
Tilastokeskus lyhyesti	4
Uusi strategia ohjaa vastuullista tilastotuotantoa	6
Tiedosta tulevaisuus	8
Tilastokeskuksen kädenjäljet	9
Koulutus tilastoina	11
Tilastojen luku- ja käyttöaidon kehittäminen	13
Tilastokeskus vastuullisen datan tuottajana	16
Laadukas, monipuolinen ja kehittyvä tilastotuotanto	21
Kansainvälinen yhteistyö	25
Vastuu Suomen indikaattoritiedoista	28
Tilastokeskuksen jalanjäljet	30
Ekologiset vaikutukset	31
Sosiaaliset vaikutukset	36
Taloudelliset vaikutukset	39
Yhteenveto ja mittarit	40

Johdon terveiset

Markus Sovala

Tilastokeskuksen pääjohtaja

Tilastokeskuksen asiantuntijoiden käsien läpi kulkee vuosittain suuri määrä Suomen julkishallinnon tietovarannoissa olevista tiedoista. Tietovarannoissa on tietoa meistä suomalaisista, Suomen yrityksistä, julkishallinnon toimijoista ja toiminnasta, luonnosta ja rakennetusta ympäristöstä, kulttuurista ja taloudesta. Näiden tietojen vastuullinen ja asiantunteva käsittely ja hyödyntäminen Suomen hyväksi ovat Tilastokeskuksen vastuullisuuden ytimessä.

Suomalainen demokratia ja kansalaisyhteiskunta eivät voisi toimia ilman tietoa yhteiskunnan tilanteesta, talouden kehityksestä tai vaikkapa hyvinvoinnin tilasta eri puolilla Suomea. Tilastokeskus kokee yhteiskunnalliseksi tehtäväkseen demokratian, hyvinvoinnin ja kestävän talouskasvun edellytyksien luomisen. Uskomme, että parempi tieto johtaa parempiin päätöksiin.

Tilastokeskus on käsitellyt ja yhdistellyt eri lähteistä saatavia tietoja yhteiskunnan tarvitsemiksi tilastoiksi Suomessa jo 156 vuoden

ajan. Meillä on tärkeä rooli vastuullisessa tiedontuotannon ekosysteemissä myös tänä päivänä, kun tehtäväksemme on juuri uudistetussa lainsäädännössä määritetty tilastotuotannon lisäksi yhteiskunnan tietovarallisuuden pohjalta syntyvien tutkija- ja aineistopalvelujen tuottaminen.

Pidämme huolta ja vastaamme maineellamme siitä, että tietojen käsittelyn kaikissa vaiheissa turvaamme meille luovutettujen tietojen tietosuojaan ja tietoturvan. Se on toimintamme lähtökohta ja edellytys kansainvälisestikin katsoen ainutlaatuisten tietovarantojen asiantuntijana ja luotettavan tiedon tuottajana. Haluamme tuoda yhteiskunnan tietovarannot tulevaisuudessa entistäkin helpommin käytettävässä muodossa yhteiseksi hyväksi.

Teemme tiivistä yhteistyötä niin rekisterinpitäjien kuin muiden tiedontuottajien kanssa. Myös näin kannamme vastuamme siitä, että Suomen tulevaisuutta koskevat päätökset voidaan perustaa luotettavan tiedon varaan.

Tilastokeskus lyhyesti

Tilastokeskus on yhteiskunnassa syntyvän tiedon solmukohta, ja tiedon vastuullinen käsittely on vastuullisuutemme ydin.

Tilastokeskus lyhyesti

Tilastokeskuksessa tehtävänä on jalostaa eri tietolähteistä kertyvää tietoa tilastoiksi ja yhteiskunnalliseksi tiedoksi ja tuoda tieto kaikkien suomalaisten hyödyksi. Tuotamme laadukasta ja ajantasaista tietoa niin päättäjien, tutkijoiden kuin muidenkin kansalaisten tarpeisiin. Haluamme tehdä parhaamme, jotta Suomen tulevaisuutta voidaan rakentaa tiedon varaan.

Meitä tilastokeskuslaisia on noin 800. Henkilöstössämme on asiantuntijoita laajasti eri aloilta. Tuotamme valtaosan Suomen virallisista tilastoista, joita kehitämme yhdessä muiden tilastontuottajien kanssa. Lisäksi vastaamme kansallisen tilastotoimen koordinoinnista. Keräämme ja ylläpidämme yhteiskuntaa kuvaavia tietoaaineistoja, edistämme tilastotiedon käyttöä ja kehitämme menetelmiä entistä laadukkaamman tilastoinnin takaamiseksi. Toimimme aktiivisesti myös kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, joissa tilastointia suunnitellaan ja ohjataan.

Uusi strategia ohjaa vastuullista tilastotuotantoa

Vuoden 2022 aikana päivitimme Tilastokeskuksen strategian.

Ensimmäisenä strategisena tavoitteenamme on tarjota nopeaa tietoa asiakkaidemme tarpeet huomioiden.

Vastaamme yhteiskunnan ja tutkimuksen keskeisiin tietotarpeisiin monipuolisesti julkaisemalla tietoja 131:stä eri tilastosta ja tarjoamalla tietoaaineistoja tutkijoiden käyttöön. Tilastomme ja tietoaaineistomme kattavat laajasti yhteiskunnan toiminnan aina kansantaloudesta asumiseen ja kulttuurista koulutukseen. Saamme valtaosan tarvitsemistamme tiedoista julkishallinnon rekistereistä.

Tiedon käyttäjien tarpeet ja odotukset muuttuvat ja monimutkaistuvat. Perinteisten tilastointi-

kohteiden rinnalle nousee uusia ilmiöitä, joiden kuvaamiseksi tarvitaan uusia tietolähteitä ja menetelmiä. Ne mahdollistavat osaltaan tilastotuotannon kehittämisen. Digitalisaation myötä tilastotuotannon raaka-aineeksi on saatavilla paljon uudenlaista ja lähes reaaliaikaista dataa.

Tilastokeskuksen asiantuntijat tuntevat yhteiskunnan tietovarannot, ja heillä on kyky yhdistää ja jalostaa tietoa siten, että se vastaa aiempaa paremmin uudentyyppisiin tarpeisiin. Vuonna 2022 julkaistussa [tilasto-ohjelmassa](#) kerromme tarkemmin, miten Suomen tilastotuotanto pyrkii vastaamaan muuttuviin tietotarpeisiin tulevana vuosina.

Toisena strategisena tavoitteenamme on tehdä yhteistyötä tietovarallisuuden hyödyntämiseksi.

Haluamme panostaa tiedon kestävään hyödyntämiseen yhteiskunnassa ja rakentaa aktiivisesti eri toimijoiden verkostoa, joka mahdollistaa yhteiskunnan tietovarantojen tehokkaan ja eettisen käytön. Huomioimme sidosryhmien tietotarpeet kehittäessämme toimintaamme ja julkaisemiamme tietoja.

Tiedon eettinen käyttö on Tilastokeskuksen toiminnan lähtökohta ja onnistumisen perusta. Tiedon hyödyntäminen kestävästi on mahdollista, kun tiedon laatu on riittävällä tasolla. Yhdessä verkostomme kanssa edistämme tiedon kestäväää käyttöä rakentamalla yhteiset arviointikriteerit julkishallinnon tiedon laadun arviointiin.

Muita strategisia tavoitteitamme ovat:

- Yhtenäistämme tietovarannot tilasto- ja tietotuotannon pohjaksi
- Tehostamme ja yhtenäistämme tilastotuotantoa
- Tarjoamme yhteisöllisen työpaikan ja mahdollisuudet kehittymiseen
- Johdamme tiedolla, tavoitteilla ja kokonaisarkkitehtuurilla

Tiedosta tulevaisuus

Missiomme on "Tiedosta tulevaisuus".
Tilastokeskus haluaa olla Suomen paras
faktatiedon tuottaja.

Vastuullisuus on keskeinen osa
perustoimintaamme, ja vastuullinen tiedontuotanto
heijastuu myös toimintamme arvoissa, jotka ovat:

- Puolueettomuus
- Avoimuus
- Jatkuva parantaminen
- Arvostus

Vastuullisuuden periaatteet näkyvät
jokapäiväisessä toiminnassamme. Tästä voit lukea
esimerkkejä vastuullisuusraportin seuraavissa
kappaleissa.

Tilastokeskuksen kädenjäljet

Kädenjälkien avulla kerromme, miten pyrimme vaikuttamaan Tilastokeskukselle keskeisten YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumiseen.

Tilastokeskuksen kädenjäljet

YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030 tähtää köyhyyden poistamiseen ja kestäväan kehitykseen, jossa huomioidaan tasavertaisesti ympäristö, talous ja ihminen. Myös Tilastokeskus voi toiminnallaan vaikuttaa näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Seuraavaksi kerromme, miten olemme edistäneet tavoitteita vuoden 2022 aikana.

Organisaation kädenjäljillä tarkoitetaan vaikutusmahdollisuuksia tunnistettuihin kestäväan kehityksen tavoitteisiin. Olemme Tilastokeskuksessa valinneet kolme tavoitetta, joilla haluamme nostaa esiin työmme vastuullisuutta ja merkitystä. Tavoitteet ovat: Hyvä koulutus, Rauhaa ja oikeudenmukaisuutta sekä Yhteistyö ja kumppanuus.

Koulutus tilastoina

YK:n kestävän kehityksen tavoitteena on taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet. Erot koulunkäyntimahdollisuuksissa vaikuttavat läpi elämän ja rajaavat mahdollisuuksia.

Edistämme koulutustavoitteita tuottamalla yhteiskunnan ja päätöksenteon tueksi monipuolista tietoa oppilaitoksista, koulutuksesta, koulutusrakenteesta ja opiskelijavirroista.

Vuonna 2022 osallistumme kaikkiaan 15:n eri koulustilaston tuottamiseen. Tilastot kertovat esimerkiksi koulutukseen hakeutumisesta ja sijoittumisesta koulutuksen jälkeen. Opintojen edistymistä seuraamme kolmella eri kokonaisuudella. Tilastoimme koulutuksen keskeyttämistä, uusien opiskelijoiden opintojen kulkua sekä opiskelijoiden työssäkäyntiä opiskelujen aikana.

Merkittävä osa koulustilastoista tuotetaan yhdistelemällä tietoja eri lähteistä. Oma painopisteemme virallisten tilastojen tuottajana on koulustiedon laadun takaamisessa sekä tiedon jalostamisessa ja yhdistämisessä. Tiedon tuottamisessa pyrimme hyödyntämään mahdollisimman ajantasaisia tietolähteitä. Olemme esimerkiksi siirtyneet käyttämään opinto-oikeuksia ja tutkintotietoja sisältävää kansallista Koski-tietovarantoa, jonka tietosisällöt kattavat esi- ja perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen. Lisäksi käytämme varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaa, josta tuotettiin ensimmäinen varhaiskasvatuksen tilastojulkistus vuonna 2022. Tietovarannosta saaduilla tiedoilla on voitu korvata aiemmin tehtyjä, erillisiä tiedonkeruita.

SDG 4.4.

YK:n tavoitteena on lisätä vuoteen 2030 mennessä merkittävästi niiden nuorten ja aikuisten määrää, joilla on työllistymiseen, säännöllisiin työpaikkoihin ja yrittäjyyteen tarvittavat taidot, kuten tekninen ja ammatillinen osaaminen.

Tärkeä tehtävämme on myös raportoida kansainvälisesti suomalaisesta koulutuksesta ja sen erityispiirteistä. Tarjoamme tilastoaineistoa esimerkiksi OECD:n Education at a Glance -tilastokokonaisuuteen, jossa tarkastellaan muun muassa eri maiden koulutustasoa, koulutukseen osallistumista ja tutkintojen suorittamista, koulutuksen sosiaalista vaikuttavuutta ja koulutuspanostuksia. Tietoa on tarjolla myös varhaiskasvatukseen osallistumisesta ja vanhempien taustan vaikutuksesta toisen asteen koulutusvalintoihin.

Tilastojen avulla pystymme tarjoamaan tietoa myös koulutuksen tasa-arvosta. Koulutukseen hakeutumista tarkastelemalla voidaan esimerkiksi seurata, miten peruskoulun tai lukion päättäneet sijoittuvat jatko-opintoihin. Jatko-opintoihin pääsy on keskeistä koulutuksen tasa-arvon toteutumisessa. Opintojen kulku -tilaston avulla voidaan seurata, miten esimerkiksi eri sukupuolta olevat henkilöt etenevät opinnoissaan ja suorittavat tutkinnon. Oppimisen tuki -tilasto kuvaa puolestaan tehostettua tai erityistä tukea saaneiden oppilaiden määrän kehitystä.

Suomi osallistuu toista kertaa OECD:n kansainväliseen PIAAC-tutkimukseen (Programme for the International Assessment of Adult Competencies), jossa mitataan aikuisten taitotasossa tapahtuneita muutoksia. Aikuisten Pisanakin tunnetussa tutkimuksessa tarkastellaan aikuisten arjessa tarvitsemia taitoja, kuten lukutaitoa, numerotaitoa ja soveltavaa ongelmanratkaisutaitoa. Henkilökohtaisin haastatteluin tehtävä tiedonkeruu aloitettiin syksyllä 2022, ja se jatkuu kevääseen 2023. Tulokset julkaistaan syksyllä 2024. Tilastokeskus vastaa tutkimuksen tiedonkeruusta. Tulokset raportoi Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos. Tutkimusta rahoittavat työ- ja elinkeinoministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö.

Tilastojen luku- ja käyttötaidon kehittäminen

Tilastokeskus edistää tilastojen luku- ja käyttötaitoja suomalaisessa yhteiskunnassa. Tilasto-osaaminen on keskeinen yhteiskuntataito, jota tarvitaan niin työ- kuin arkielämässä.

Pyrimme lisäämään tilastojen käyttöä ja vaikuttavuutta vahvistamalla tilastojen lukutaitoa väestössä. Madallamme tilastojen käyttökynnystä tarjoamalla koulutusta tilastojen lukutaitoon esimerkiksi koululaisille ja opiskelijoille. Tarjoamme myös valmennusta ja koulutusta eri ammattiryhmille heidän tarpeidensa mukaisesti. Opetuksen rinnalla edistämme tilastojen lukutaitoa työpajoissa, kilpailujen avulla sekä tarjoamalla verkkokursseja itsenäisen opiskelun tueksi. Lisäksi julkaisemme verkkosivuillamme tilasto-oppaita, joista saa tukea esimerkiksi tiedonhakuun ja tilastoilmiöiden ja -käsitteiden ymmärtämiseen.

Teemme yhteistyötä eurooppalaisen EMOS-verkoston, Helsingin yliopiston, Suomen Tilastoseuran, MAOL ry:n ja LUMA-keskus Suomen kanssa erilaisten toimintamuotojen kautta. Järjestämme myös oppilaitos- ja opiskelijavierailuja ja osallistumme oppilaitostapahtumiin.

Tarjoamme vuosittain harjoittelupaikan 20–30 korkeakouluopiskelijalle. Lisäksi tarjoamme 5–6 opiskelijalle mahdollisuuden tehdä opinnäytetyö toimeksiantona hyödyntäen Tilastokeskuksen aineistoja ja ohjausta. Opiskelijavalinnoissa otamme huomioon sukupuolten välisen tasa-arvon ja syrjimättömyyden.

SDG 4.5.

YK:n tavoitteena on poistaa vuoteen 2030 mennessä sukupuolten eriarvoisuus koulutuksessa ja varmistaa heikossa asemassa oleville, kuten vammaisille, alkuperäiskansoille ja huono-osaisille lapsille, yhtäläinen mahdollisuus kaiken tasoiseen koulutukseen ja ammatilliseen valmennukseen.

Panostamme tilastojen lukutaidon edistämiseen myös julkaisemalla tilastotietoa monipuolisesti eri muodoissa ja eri kanavissa. Tärkeää työtä tilastojen käytön ja ymmärryksen lisäämiseksi tehdään myös tietopalvelussamme, joka on kaikkien tietoa tarvitsevien käytettävissä. Tietopalvelu tukee tiedonkäyttäjiä tilastojen tulkinnessa ja tilastolukujen etsinnässä ja tarjoaa opastusta tilastotietokantojen käyttöön. Tietopalvelumme auttaa myös silloin, kun kyse on laajasta tietopyynnöstä tai tietotarve poikkeaa valmiiksi saatavilla olevista tiedoista. Tietopalvelustamme voi tilata esimerkiksi tilastoaineistopoimintoja ja saatavilla olevia taulukoita laajempia taulukkoja. Kokoamme erityisselvitykset asiakkaidemme pyynnöstä ja voimme tuottaa tietoja erilaisissa muodoissa.

Olemme vuodesta 2010 lähtien johtaneet Kansainvälisen tilastoinstituutin alaisuudessa toimivaa International Statistical Literacy -projektia (ISLP), jonka tavoitteena on edistää tilastojen luku- ja käyttötaitoa elämän kaikilla osa-alueilla ja erityisesti nuorten keskuudessa. Projektissa on mukana 89 maata ja 166 vapaaehtoista toimijaa. Projektin keskeisenä toimintamuotona on järjestää joka toinen vuosi kansainvälinen tilastojulistekilpailu ja parhaiden tilastoalan yhteistyökäytäntöjen kilpailu tilastojen luku- ja käyttötaidon edistämiseksi. Vuoden 2021–2022 tilastojulistekilpailussa oli mukana lähes 18 000 nuorta eri puolilta maailmaa.

Tilastojulistekilpailun lisäksi järjestämme myös tilasto-olympialaisia, joka on niin ikään koululaisille ja opiskelijoille suunnattu tilastojen käyttöä edistävä kilpailu.

Case

Korkeakouluharjoittelusta ura tilastoalalle

Tilastokeskuksessa on pitkät perinteet korkeakouluharjoitteluiden järjestämisessä. Joka vuosi Tilastokeskuksessa aloittaa harjoittelijana yli kaksikymmentä uutta yliopisto- tai ammattikorkeakouluopiskelijaa. Opiskelijat toimivat harjoittelujaksonsa ajan eri alojen

asiantuntijatehtävissä. Harjoittelupaikkoja on tarjolla esimerkiksi viestinnän, ICT:n ja eri tilastotehtävien parissa. Normaalien työtehtävien lisäksi jokainen harjoittelija tekee oman kehittämistyönsä. Harjoittelu on opiskelijoille hyvä tilaisuus tutustua Tilastokeskuksen uramahdollisuuksiin ennen valmistumista. Moni nykyinen tilastokeskuslainen onkin entinen ”korkkari” eli korkeakouluharjoittelija.

Olemme saaneet hyvää palautetta korkeakouluharjoittelijoiltamme. Monet ovat nostaneet harjoittelustaan esiin mielenkiintoiset työtehtävät sekä mukavat ja auttavat työkaverit. Myös laaja etätyömahdollisuus on saanut kiitosta. Voit tutustua harjoittelijoidemme kokemuksiin tarkemmin [täällä](#).

Tilastojulistekilpailun lisäksi järjestämme myös tilasto-olympialaisia, joka on niin ikään koululaisille ja opiskelijoille suunnattu tilastojen käyttöä edistävä kilpailu. Vuosina 2022–2023 järjestimme tilasto-olympialaisten kansallisen osakilpailun jo kuudennen kerran. Kansallisessa kilpailussa osallistujia oli 181. Kerroimme vuoden 2021 vastuullisuusraportissa tarkemmin tilasto-olympialaisista.

Tilastokeskuksen dataa hyödyntävien innovatiivisten sovellusten ja palvelujen kehittäjiä palkitsemme vuosittain järjestettävässä Datamenestyjät-kilpailussa.

Edistymisen mittarit

	2019	2020	2021	2022
Korkeakouluharjoittelijoiden määrä	31	37	51	27
Graduharjoittelijoiden määrä	4	4	5	6
Kouluvierailujen määrä	9	3	11	11
Tietopalveluun tulleiden yhteydenottojen määrä	10 318	8 655	7 877	6 862

SDG 16.6.

YK:n tavoitteena on kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla.

Tilastokeskus vastuullisen datan tuottajana

Tilastokeskus on vastuullinen datan tuottaja. Luotettava tieto on demokratian ja rauhanomaisten yhteiskuntien perusta. Pyrimme vahvistamaan tätä perustaa paitsi puolueettomasti tuotetuilla tilastoilla myös tarjoamalla tietoa laajasti tutkijoiden käyttöön.

Tiedon avoimuus, saavutettavuus ja turvallisuus

Meille vastuullisuus on sekä vastuullista tiedon keräämistä, käyttöä että hyödyntämistä. Panostamme tiedon avoimuuteen, saavutettavuuteen ja turvallisuuteen monin tavoin. Tarjoamme avointa tilastotietoa päätöksentekoa ja tutkimusta varten. Avoimia tilastoaineistoja on saatavilla eri aihealueittain muun muassa kunnittain, postinumeroalueittain ja karttaruuduittain. Tarjolla on myös Eurostatin tuottamaa kansainvälistä tilastotietoa. Tarjoamme avointa dataa esimerkiksi avointen tietokanta-aineistojen, paikkatietoaineistojen ja luokitusten muodossa.

Saavutettavat verkkosisällöt mahdollistavat kaikille pääsyn tiedon pariin. Olemme kouluttaneet henkilöstöämme saavutettavassa sisällöntuotannossa ja korjanneet aktiivisesti verkkosivujemme saavutettavuuspuutteita. Sivustomme laajuuden takia kaikki sivut ja aineistot eivät ole vielä täysin saavutettavia. Kehitämme kuitenkin parhaillaan kokonaan uutta verkkosivustoa.

Vuonna 2022 julkaisimme ensimmäisen osan uusista sivuistamme. Uudet verkkosivut on tehty alusta asti saavutettaviksi. Niiden avulla tuottamamme tilastotieto on yhä useamman käyttäjän ulottuvilla.

Toiminnassamme keskeistä on luottamus, mikä edellyttää tietosuojasta huolehtimista. Tietojen käsittelyssä noudatamme lakia. Tietoja käsittelevät ainoastaan ne henkilöt, jotka tarvitsevat tietoja työssään. Emme koskaan luovuta eteenpäin henkilön tunnistamisen mahdollistavia tietoja. Lisäksi kaikki Tilastokeskuksen työntekijät ja aineistojamme käsittelevät tutkijat ovat allekirjoittaneet salassapitositoumuksen.

Tilastojen lisäksi tuotamme räätälöityjä tuotteita ja palveluita asiakkaiden tarpeiden mukaan Tilastokeskuksen tutkijoille suunnatussa tutkijapalveluissa. Tutkijapalveluiden tehtävänä on tarjota mikroaineistoja, kehittää uusia aineistokokonaisuuksia tutkimuskäyttöön sekä tehdä tutkimustyötä yhdessä tutkimusorganisaatioiden kanssa, jolloin tieto siirtyy laajasti koko yhteiskunnan käyttöön. Tutkijapalvelun kautta tarjoamme erityisesti yhteiskunnan ja talouden tutkimuksen käyttöön tietosuojattuja aineistoja, joita tutkimushankkeissa työskentelevät tutkijat pääsevät käyttämään tietoturvalisessä ympäristössä.

Tilastot ekologisen kestävyuden ja vihreän kasvun tarkasteluun

Vihreään kasvu, ekologinen kestävyys ja vastuullisuus kuuluvat Tilastokeskuksen tilastoimien ilmiöiden piiriin. Nyt ja tulevaisuudessa yhteiskunnilla on aiempaa suurempi tarve

Uudistamme ja kehitämme tilastotuotantoamme jatkuvasti. Tilastojen kautta analysoidaan aiempaa tiiviimmin esimerkiksi energiariippuvuutta.

kestävään kehitykseen liittyville seurantatiedoille, sillä päästövähennystavoitteet ovat entistä kunnianhimoisempia. Tilastokeskuksen tilastotuotanto tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia yhteiskunnan kestävän kasvun tarkasteluun niin ekologisesta, sosiaalisesta kuin taloudellisestakin näkökulmasta.

Kestävän kehityksen ja vihreän kasvun ilmiöiden ja tavoitteiden tarkasteluun voidaan käyttää tilastotietoja, joilla kuvataan eri toimialojen talousvaikutusten lisäksi toiminnan vaikutuksia ympäristöön ja luonnonvarojen käyttöön. Tuotamme tilastoja ja tietoja ympäristöliiketoiminnasta, ympäristönsuojelumenoista, ympäristöveroista, energian tuotannosta ja kulutuksesta, kansantalouden materiaalivirroista sekä jätteistä ja

kasvihuonekaasupäästöistä. Erillisenä selvityksenä on tuotettu kiertotalousliiketoiminnan indikaattorit, jotka sisältävät tietoja useista eri tilastoista ja kuvaavat muun muassa kiertotalouteen liittyvää tuotantoa, kulutusta, palveluja, uudelleenkäyttöä, kierrätystä ja materiaalivirtoja. Tietojamme hyödynnetään myös Luonnonvarakeskuksen kokoamassa biotaloustilastossa.

Uudistamme ja kehitämme tilastotuotantoamme jatkuvasti, jotta voimme vastata yhteiskunnan tarpeisiin entistä paremmin. Energiatilastoinnin alueella keskitymme parantamaan uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöön, uuteen teknologiaan sekä uusiin polttoaineisiin liittyviä tilastoja. Yhteiskunnan muuttuessa myös energiatilastojen sisältö laajenee ja monipuolistuu. Myös Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan on ollut omat vaikutuksensa uusien tietotarpeiden syntyyn. Tilastojen kautta analysoidaan aiempaa tiiviimmin esimerkiksi energiariippuvuutta ja Venäjän tuonnin osuutta Suomen kokonaisenergiankulutuksesta.

Uudistuvat tilastotarpeet vaativat taustalleen myös tietojärjestelmien uudistamista. Nykyisin VTT:n ylläpitämä

LIPASTO-järjestelmä tuottaa päästötiedot muun muassa Suomen kansallisiin kasvihuonekaasupäästöjen ja ilman epäpuhtauksien inventaarioihin sekä polttoaineiden energiankäyttötiedot energiatilastointiin. Järjestelmää käytetään lisäksi liikenteen päästöjen vähentämiseen tarkoitettujen politiikkatoimien vaikutusten arviointiin ja politiikkatoimet huomioivien projektoiden laadintaan. LIPASTO:lla tuotettuja tuloksia hyödyntävät niin Tilastokeskus, SYKE kuin useat ministeriöt. Olemme käynnistäneet vuoden 2022 lopussa Liike-hankkeen, jonka keskeinen tavoite on kehittää Suomen liikenteen ja työkonien energiakäytön sekä kasvihuonekaasujen ja ilman epäpuhtauksien laskemiseksi uusi laskentajärjestelmä. VTT jatkaa LIPASTO-järjestelmän laskentaa toistaiseksi.

Uusi laskentajärjestelmä mahdollistaa uusien tietojen julkaisemisen esimerkiksi liikenteen energiankäytöstä ja päästöistä. Liike-hankkeessa kehitetään etäkäyttöpalvelu ulkoisille, käyttölupaperusteisille käyttäjille. Palveluun tallennetaan tarvittavat perusaineistot, ja sitä voi hyödyntää esimerkiksi vertailukelpoisten skenaarioiden laskemiseen.

Teemme aktiivista työtä myös energia-, jäte- ja kasvihuonekaasutietoihin keskittyvän tietojärjestelmän kehittämisessä. Käynnissä olevan Päre-hankkeen tavoitteena on uudistaa energia-, jäte- ja kasvihuonekaasutilastojen tuotantojärjestelmä sekä tuottaa Tilastokeskuksen tietoarkkitehtuurin linjausten mukainen päästö- ja energiatietovaranto.

Kehittämistyön taustalla on toimintaympäristön muutos. Ilmastotavoitteiden ja energiamurroksen seurauksena sekä energiaa, jätteitä että päästöjä koskevat raportointivelvoitteet ovat voimakkaassa kasvussa. Uusissa velvoitteissa korostuu tarve saada aiempaa yksityiskohtaisempia tietoja käyttöön entistä nopeammin erityisesti ilmastonmuutoksen torjumiseen liittyvien toimenpiteiden vaikutusten seuraamiseksi. Laajempaa, oikea-aikaista ja yhdenmukaista tietopohjaa tarvitaan eri ministeriöitä koskevien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien seurannan lisäksi myös politiikkatoimien kansalliseen valmisteluun, kuten valtion tukien kohdentamiseen ja investointien vauhdittamiseen.

Datahuone – nopeaa tietoa päätöksenteon tueksi

Koronakriisin vaikutusten seurantaan ja pandemiaan liittyvän päätöksenteon tueksi perustettiin keväällä 2020 talouden tilannehuone, josta raportoimme vuoden 2021 vastuullisuusraportissa. Sen toiminnan lakattua tunnistettiin tarve vastata kiireellisiin tietotarpeisiin myös jatkossa.

Vuona 2022 käynnistetyn Datahuoneen tehtävänä on tuottaa nopeasti tietoa muuttuvissa tilanteissa. Datahuone tukee yhteiskunnallista päätöksentekoa muun muassa analysoimalla rekisteritietojen avulla päätösten vaikutuksista eri väestöryhmiin ja yrityksiin.

Datahuone on Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) itsenäinen yksikkö, jonka kanssa Tilastokeskus ja Taloustieteen tutkimuksen keskus Helsinki GSE tekevät tiivistä yhteistyötä. Helsinki GSE tarjoaa Datahuoneen käyttöön kokemuksia Tilannehuoneen nopeista toimintatavoista sekä osaamistaan taloustieteessä.

Tilastokeskuksen roolina on puolestaan yhdistää korkeatasoiset rekisteriaineistot ja toimittaa ne Datahuoneen henkilöstölle.

Datahuoneen tarjoama nopea tieto perustuu Tilastokeskuksen ja muiden viranomaisen tietovarantojen ajantasaiseen käyttöön. Tietoaineistoista saadaan suurin hyöty, kun tietovarannoissa olevia aineistoja voidaan yhdistää toisiinsa. Tietoja käsitellään Tilastokeskuksen ylläpitämässä tietoturvalisessä etäkäyttöympäristössä.

Datahuoneen palveluiden hyödyntäjiä ovat esimerkiksi ministeriöt ja eduskunta. Lisäksi myös muita yhteistyömahdollisuuksia on avautumassa. Yhtenä Datahuoneen tarkoituksena on kasvattaa vaikutusarviointiin ja data-analytiikkaan liittyvää osaamista. Hanke sai kolmivuotisen rahoituksen. Rahoittajina toimivat valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö.

Laadukas, monipuolinen ja kehittyvä tilastotuotanto

Tilastovirastona tavoitteenamme on tarjota laadukasta ja oikea-aikaista tietoa yhteiskunnan käyttöön. Tilastotietoa tarvitaan moniin eri käyttötarkoituksiin: yhteiskunnan ja yritysten toimintaan liittyvään päätöksentekoon, tietojohdamiseen ja erilaisten palveluiden kehittämiseen. Tehokas tiedon hyödyntäminen vaatii panostusta tiedon laatuun.

Suomen virallisten tilastojen tuottajana olemme sitoutuneet noudattamaan kansainvälisiä tilastojen tuotannon käytännesääntöjä, asianmukaisia laatuksiteereitä ja -suosituksia sekä laadunvarmistusperiaatteita. Tällaisia ovat muun muassa Suomen virallisen tilaston laatulupaus, Euroopan tilastojen käytännesäännöt 2017 sekä Quality Assurance Framework of the European Statistical System.

Kehitämme jatkuvasti tilastotuotantoamme ja teemme yhteistyötä sidosryhmiemme kanssa, jotta voisimme vastata aiempaa paremmin yhteiskunnan tietotarpeisiin. Tuotamme useita tilastoja, joista suuri osa on Suomen virallisia tilastoja (SVT). Suomen virallisen tilaston (SVT) laatua ja julkaisemista ohjataan SVT-neuvottelukunnan antamien suositusten avulla. Tärkeimmät niistä sisältyvät SVT:n laatuksiteereihin. SVT-tilastojen tuottajat ovat antaneet laatulupauksen, jossa sitoudutaan tuottamaan riippumattomasti laadittuja luotettavia tilastoja kaikkien kansalaisten käyttöön.

SDG 16.7.

YK:n tavoitteena on varmistaa joustava, kaikkia koskeva, osallistava ja edustava päätöksenteko kaikilla tasoilla.

Vuonna 2022 julkaisimme kaikkiaan 648 tilastojulkistusta 131:stä eri tilastosta. Tuotamme suurimman osan tilastoista käsittelemällä ja yhdistelemällä julkishallinnon rekistereistä saatavia tietoaaineistoja. Näitä tietoaaineistoja täydennämme henkilö- ja yritystiedonkeruista saatavilla tiedoilla. Julkaisemme tilastot verkkosivuillamme julkaisukalenterin määrittämässä aikataulussa. Tilastojen julkaisussa noudatamme tasapuolisuusperiaatetta: tiedot julkaistaan avoimesti ja kaikille samanaikaisesti.

Maine ja luotettavuus

Sekä tilastojen että muiden tietoaaineistojen käytön edellytyksenä on käyttäjien luottamus tarjolla olevaan tietoon. Tämän vuoksi seuraamme säännöllisesti sidosryhmien luottamusta Tilastokeskukseen ja tuottamiimme tietoihin. Seuraamme tutkimusten avulla myös Tilastokeskuksen mainetta.

Säännöllisin väliajoin tehtävän asiakastytyväisyys-tutkimuksen avulla selvitämme Tilastokeskuksen asiakkaiden, tiedonkäyttäjien ja sidosryhmien näkemyksiä Tilastokeskuksen toiminnasta, tuotteista ja palveluista. Viimeisin tutkimus tehtiin vuodenvaihteessa 2021–2022. Tuolloin Tilastokeskus sai vastaajilta yleisarvosanan 8,36 (asteikko 4–10). Tutkimuksessa arvioidaan myös Tilastokeskuksen tietojen riippumattomuutta, puolueettomuutta ja luotettavuutta.

Viime vuosina olemme olleet mukana myös julkishallinnon Luottamus & Maine -tutkimuksessa, joka on T-media Oy:n toteuttama selvitys Suomessa toimivien julkishallinnon organisaatioiden maineesta kansalaisten keskuudessa. Tutkimuksessa mitataan maineen osa-alueita ja organisaation saamaa sidosryhmätukea. Mainetta tutkitaan kahdeksan osa-alueen avulla, jotka ovat vastuullisuus, hallinto, talous, johto, innovaatiot, vuorovaikutus, tuotteet ja palvelut sekä työpaikka. Olemme saaneet tutkimuksessa useana vuonna kansalaisilta hyviä arvosanoja kaikilla osa-alueilla.

Edistymisen mittarit

Mittaamme monin tavoin tilastojemme määrää, nopeutta ja virheettömyyttä.

	2019	2020	2021	2022
Tilastot, joista julkaisuja vuoden aikana (lkm.)	140	141	141	131
Tilastojulkistusten määrä (lkm.) *	545	604	624	648
Virheettömien tilastojulkistusten osuus (%)	94	93	94	92
Oikea-aikaisten julkistusten osuus (%)	95	95	98	96

* Vuoden 2022 luku ei ole vertailukelpoinen edellisvuosien lukujen kanssa julkaisu-uudistuksen vuoksi. Tarkemmat tiedot tilinpäätöksestä.

Tilastokeskuksen luotettavuus lukuina

	2019	2020	2021	2022
Asiakastyytyväisyystutkimus: yleisarvosana			8,36	
Asiakastyytyväisyystutkimus: Tilastojen riippumattomuus ja puolueettomuus (täysin samaa mieltä)			77 %	
Asiakastyytyväisyystutkimus: Tilastojen luotettavuus (täysin samaa mieltä)			63 %	
Luottamus & Maine -tutkimus, yleisarvosana (arvosana 1-5)	3,68	3,6	3,65	3,57
Luottamus & Maine -tutkimus, vastuullisuus *	3,75	3,64	3,76	3,72
Luottamus & Maine -tutkimus, hallinto **	3,79	3,74	3,81	3,67

* Osa-alueella arvioidaan, toimiiko organisaatio oikein ja vastuullisesti huomioiden yhteiskunnan ja ympäristön.

** Osa-alueella arvioidaan toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä oikeita toimintatapoja.

Lisää laatua ja parempaa päätöksentekoa laatukriteerityöllä

Miksi tiedon laadulla on merkitystä? Yhteiskunnallisen päätöksenteon kontekstissa tiedon luotettavuus, laatu ja käytettävyys ovat keskeisiä tekijöitä. Oikeiden päätösten tekemiseen tarvitaan oikeaa tilannekuvaa, ja tilannekuvaa varten tarvitaan laadukasta tietoa. Mitä enemmän tietoa on saatavilla, sitä merkityksellisemmäksi tiedon laadun todentaminen muodostuu.

Olemme vastanneet Tiedon laatukehikko -osahankkeesta osana valtiovarainministeriön tiedon hyödyntämisen ja avaamisen (TiHA) hankekokonaisuutta. Hankkeen tavoitteena oli lisätä tietojen käyttömahdollisuuksia ja yhtenäisyyttä sekä laajentaa tiedon käyttöä yhteiskunnan ja yritysten päätöksenteossa. Tavoitteena oli tiedon laaja hyödyntäminen siten, että tietoa tarvitsisi kerätä vain kerran.

Tiedon laatukehikko -osahanke päättyi vuoden 2022 lopussa. Hankkeessa toteutettiin malli julkishallinnon yhteiseksi tietovarantojen laatukehikoksi. Laatukehikon

keskeisinä osina ovat tiedon laatukriteerit mittareineen. Laatukriteerien avulla tuotetut tietovarantojen laatuarviot auttavat organisaatioita tiedon laadun kehittämisessä. Lisäksi ne edesauttavat tietovarantojen kehittämisessä kohti nykyistä laajempaa yhteiskäyttöisyyttä. Laaditut laatuvaikutukset auttavat tiedon käyttäjää arvioimaan, onko tietoa riittävän laadukasta haluttuun käyttötarkoitukseen. Voit tutustua laatukriteereihin [täällä](#).

Tilastokeskus jatkaa tiedon laatukehikkotyötä myös vuonna 2023. Työmme keskittyy erityisesti edistämään tiedon laatukriteerien käyttöönottoa. Tiedon laatukriteerejä ja mittaristoa hyödyntämällä organisaatiot voivat tunnistaa tietoaiteistojensa laadun tilan sekä asettaa laatuavoitteita, joista on apua resurssien kohdentamisessa ja tietojen laadun kehittymisen seurannassa. Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että laatukehikon hyödyntäminen on integroitu onnistuneesti osaksi julkishallinnon tiedonhallintaa ja tietopolitiikkaa.

Kansainvälinen yhteistyö

Tilastokeskus on aktiivinen ja vastuullinen kansainvälisen tilastoyhteisön jäsen. Teemme alalla globaalia yhteistyötä, jonka tavoitteena on tukea tilastokapasiteetin rakentamista muun muassa kehittyvissä maissa.

Olemme mukana Euroopan komission rahoittamissa Twinning-hankkeissa. Twinning-hankkeilla tuetaan julkisen hallinnon uudistuksia EU:n laajentumis- ja naapuruuspolitiikan maissa sekä EU:n kansainvälisen kumppanuuden kohdemaissa Aasiassa, Saharan eteläpuolisessa Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Twinning-toiminnalla pyritään vahvistamaan taloudellista ja yhteiskunnallista vakautta sekä oikeusvaltio- ja demokratiakehitystä kumppanimaissa.

Teemme työtä kansainvälisissä konsultointihankkeissa, joissa jaamme tietoa eri aihealueiden tilastojen tuottamisen käytännöistä muun muassa kehittyvien maiden tilastotoimijoille. Olimme esimerkiksi vetovastuussa vuosina 2020–2022 Azerbaidzhanissa käynnissä olleessa EU Twinning -projektissa, jossa vahvistimme maan yritystilastojen tuotantoa ja tarjosimme ohjausta ja koulutusta tilastojen suunnittelussa, analysoinnissa ja raportoinnissa.

Tilastoalan kansainvälisellä konsultoinnilla tarkoitetaan teknistä apua, joka rahoitetaan kotimaisista tai ulkomaisista lähteistä. Useimmat kehittyneet tilastomaat harjoittavat tilastoalan kansainvälistä konsultointia.

SDG 17.18.

YK:n tavoitteena on tehostaa vuoteen 2020 mennessä tukea kehitysmaiden, mukaan lukien vähiten kehittyneiden maiden ja pienten kehittyvien saarivaltioiden, valmiuksien kehittämiseksi siten, että laadukkaiden, ajantasaisten ja luotettavien tulotason, sukupuolen, iän, rodun, etnisyyden, maahanmuuttaja-aseman, vammaisuuden, maantieteellisen sijainnin ja muiden kansallisissa konteksteissa merkittävien ominaisuuksien perusteella eriytettyjen tietojen saatavuutta voidaan merkittävästi parantaa.

Kansainvälisen konsultointityön tavoitteet ovat tilastoalalla monipuolisia:

- YK:n virallisen tilastoinnin peruseriaatteet kannustavat yhteistyöhön ja kehittyvien maiden tukemiseen
- Suomen kehitysyhteistyöpolitiikkaa kannustaa virastoja aktiiviseen kansainväliseen osallistumiseen
- Konsultointi tarjoaa mahdollisuuden valtion henkilöstön kansainvälisen osaamisen kehittämiseen, työnantajakuva vahvistamiseen ja Suomen hyvän hallinnon viemiseen maailmalle
- Tilastoalan kansainvälisessä yhteistyössä voidaan hyödyntää konsultoinnissa syntyneitä kumppanuuksia
- Kansainvälisen konsultoinnin tehtävät rikastavat henkilökunnan omaa työtä ja parantavat työssä viihtymistä

Case

Tilastokeskus mukana Ruotsin kehitysyhteistyöhankkeissa Afrikassa

Vuoden 2022 aikana asiantuntijamme osallistuivat Ruotsin pitkäaikaisen teknisen avun tilastoyhteistyöprojektin toteuttamiseen Malissa. Yhteistyöhankkeen tavoitteena oli muun muassa parantaa tilastotietojen laatua, saatavuutta ja analysointia. Kaksi projektin tehtävistä toteutettiin etäyhteyksin ja yksi tehtiin Malin pääkaupungissa Bamakossa.

Konsultointitehtävässä keskityttiin tilastotaulukoiden jakeluun. Malin tilastoviraston keskeiset asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti jakelupalvelun kehittämiseen. Yhteistyöllä tuettiin maksuttoman verkkopohjaisen taulukkojakelujärjestelmän kehittämistä

ja pystytettiin PxWeb-jakelupalvelin Malin tilastovirastoon. Kolmannessa vaiheessa jakelupalvelu laajennettiin bambarankieliseksi. Esillä on ollut myös ehdotus kaikkien Malin viranomaisten taulukkojakelun keskittämisestä PxWeb-alustalle.

Edistymisen mittari: kansainvälinen konsultointi

Haluamme laajentaa ja monipuolistaa Tilastokeskuksen kansainvälistä toimintaa käytettävissä olevilla resursseillamme. Mittaamme kansainvälisiin konsultointiprojekteihin käytettyä työaika sekä kehittyvien maiden vierailuihin Tilastokeskuksessa käytettyä työaika henkilötyöpäivinä.

	2019	2020	2021	2022
Työaika henkilötyöpäivinä	156	285	608	567

SDG 17.19.

YK:n tavoitteena on kehittää vuoteen 2030 mennessä kestävä kehityksen etenemistä koskevia mittareita bruttokansantuotteen täydennykseksi nykyisten hankkeiden pohjalta sekä tukea tilastointivalmiuksien kehittämistä kehitysmaissa.

Vastuu Suomen indikaattoritiedoista

YK:n jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävä kehityksen toimintaohjelmasta ja tavoitteista, jotka ohjaavat kestävä kehityksen edistämistä vuosina 2016–2030. Tämä Agenda 2030 -toimintaohjelma käsittää 17 globaalia tavoitetta ja 169 alatavoitetta (Sustainable Development Goals, SDGs).

Tilastokeskus vastaa Suomen indikaattoritietojen kansallisesta keruusta, päivittämisestä ja julkaisemisesta. Raportoimme myös Suomea koskevat seurantaindikaattoritiedot ja ylläpidämme Suomen SDG-tietokantaa yhteistyössä muiden Suomen tilastontuottajien kanssa.

Indikaattorikokoelma uudistui ja laajeni maaliskuussa 2021. Tällä hetkellä YK:ssa sovittuja kestävän kehityksen indikaattoreita on kaikkiaan 247.

Suomen osalta kaikille globaaleille indikaattoreille ei ole saatavilla dataa. Suomen SDG-indikaattoridatan kattavuusaste vastaa kuitenkin varsin hyvin muiden maiden tilannetta. Jatkamme tietojen täydentämistä uusilla datalähteillä ja etsimällä mahdollisia korvaavia indikaattoreita. Tietolähteiden täydentämiseksi tehdään myös kansainvälistä kehittämistyötä.

Taulukossa olevat määrät ja keräysprosentit kuvaavat, kuinka moneen indikaattoriin Suomi ja Tilastokeskus pystyvät tällä hetkellä tuottamaan tietoa. Voit tutustua Suomen indikaattoritietoihin [verkkosivuillamme](#).

Edistymisen mittari

	Kerättyjä SDG-indikaattoreita	Kerättyjä-%
2019	138	56,6
2020	175	71,7
2021	165	66,8
2022	171	69,2

Tilastokeskuksen jalanjäljet

Tilastokeskuksen jalanjäljet kuvaavat sitä, miten huomioimme toiminnassamme ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.

Ekologiset vaikutukset

Kiinteistö ja energia

Olemme tehneet pitkäjänteistä ja monipuolista työtä ympäristökuormituksemme vähentämiseksi. Olemme esimerkiksi olleet mukana Green Office -ympäristöohjelmassa vuodesta 2009 lähtien. Green Office on organisaation ympäristöjohtamisen välineeksi tarkoitettu ohjelma, jonka avulla henkilöstöä kannustetaan vähentämään ympäristökuormitusta, tekemään arjen

ekotekoja ja kierrättämään. Ohjelman avulla organisaatio voi saavuttaa säästöjä materiaali- ja energiakustannuksissa. Tilastokeskuksessa Green Office -ohjelman ympäristöpäämääriä ovat ympäristökuormituksen ja materiaali- ja energiakustannusten vähentäminen. Arjen ympäristöteot ovat vaihdelleet esimerkiksi kierrätyspisteiden toteuttamisesta paperin kulutuksen säästöihin ja pakkausmateriaalien vähentämiseen.

Valtion toimitilastrategian mukaisesti pyrimme hiilineutraaliuteen vuonna 2035. Olemme sitoutuneet myös muihin strategiassa esiin nostettuihin toimenpiteisiin, jotka tulee saavuttaa vuoteen 2030 mennessä. Vuoden 2022 aikana työstimme yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa toimitilastrategian toimeenpanosuunnitelmaa, jonka avulla strategian tavoitteet pyritään saavuttamaan. Tämä työ jatkuu edelleen.

Olemme vaikuttaneet aktiivisesti ja pitkäjänteisesti sekä omiin että koko toimitilakiinteistöimme ympäristöratkaisuihin. Kiinteistössä, jossa olemme yksi vuokralaisista, on ollut GOLD-tason LEED-ympäristöluokitus (Leadership in Energy and Environmental) vuodesta 2018 lähtien. GOLD-taso edellyttää muun muassa keskeistä sijaintia, panostuksia polkupyöräpaikkoihin ja suihkutiloihin, korkeaa energiatehokkuuden tasoa ja vähäpäästöisten materiaalien käyttöä. Kiinteistön energiatehokkuutta on parannettu muun muassa omilla aurinkopaneeleilla.

Keskeiset tunnusluvut

Energiankulutus **	2019	2020	2021	2022
- Sähkö, MWh	278	214	203	214
- Kaukolämpö, MWh	1 104	1 002	1 026	907
- Kaukokylmä, MWh	310	201	201	233
- Yhteensä, MWh	1 692	1 417	1 430	1 354
Aurinkovoiman tuotanto, MWh	44	39	43	44

* Helen Oy:n uusiutuvan kaukolämmön tuotannossa käytetään pääasiassa saha- ja puuteollisuuden sivutuotteista valmistettua pellettiä, joka on kestävyysertifioitua tai muulla tavoin alkuperävalvottua. Uusiutuvan kaukolämmön hiilidioksidin ominaispäästö on 0 g/kWh.

** Sähkön kulutus Tilastokeskuksen mittareiden mukaan. Kaukolämmön ja -kylmän sekä aurinkovoiman kulutus- ja tuotantoluvut on laskettu jakamalla kiinteistön kokonaiskulutus ja -tuotanto Tilastokeskuksen pinta-alaosuudella, joka on 30 prosenttia koko rakennuksen pinta-alasta.

Ostamamme sähkö on täysin vihreää. Tilojemme ilmastoinnissa käytetty kaukojäähdytys eli kaukokylmä on hiilineutraalia. Huhtikuussa 2022 siirryimme sataprosenttisesti uusiutuvan kaukolämmön käyttöön.*

Maailmantilanne ja sen aiheuttama energiakriisi johti meidät muun yhteiskunnan tavoin varautumaan sähkökatkoihin ja säästämään energiaa.

Energiankulutuksen näkökulmasta merkittävin ja konkreettisin vastuullisuustyö vuonna 2022 oli tilakapasiteettimme vähentäminen noin 20 prosentilla. Tilatehokkuuden parantaminen tarkoittaa merkittävää vähennystä lämmön ja sähkön kulutuksessa sekä myös taloudellisia säästöjä.

Tilastokeskuksen lentomatkustaminen

Vuosi	Lentokilometrit	Päästöt, CO2 kg
2019	2 239 916	223 043
2020	374 939	37 253
2021	141 840	19 998
2022	709 917	101 425

Matkustaminen

Vuoden 2022 aikana päivitimme matkustusohjeemme. Valtion matkustusstrategian mukaisesti pyrimme lisäämään ympäristöturvallisuutta ensisijaisesti matkustusmääriä vähentämällä, matkustustavan tarkoituksenmukaisella valinnalla ja suosimalla etäkokouksia.

Asetimme vuoden 2020 lopussa tavoitteeksemme puolittaa lentomatkustamisen määrän verrattuna koronapandemiaa edeltävään aikaan. Ennen pandemiaa lentomatkustaminen oli merkittävä Tilastokeskuksen hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja. Lentokilometrit ja lentämisen aiheuttamat päästöt laskivat pandemian aikana, mutta ovat jälleen nousussa.

Teimme pandemia-aikana aloitteen EU:n tilastovirasto Eurostatin järjestämien läsnäolokokousten korvaamisesta etäkokouksilla. Tämä vähentää matkustustarvetta jatkossakin.

Olemme vähentäneet myös tiedonkeruista aiheutuvaa matkustamista: uusissa tiedonkeruissa pyrimme välttämään käyntihaastatteluja. Niiden sijaan keräämme tilastotietoa yhä enemmän videohaastatteluilla ja verkkokyselyillä.

Työtehtävien edellyttämässä matkustustilanteissa suosimme julkista liikennettä. Lisäksi pyrimme matkustusohjeemme mukaisesti korvaamaan lentomatkustamista muilla julkisilla kulkuvälineillä alle 500 kilometrin matkoilla.

Hankinnat

Tilastokeskus hyödyntää hankinnoissaan julkishallinnon hankintayksikön Hansel Oy:n palveluita. Hanselin laskema Tilastokeskuksen hiilijalanjälki vuonna 2022 oli 2,67 milj. CO₂-ekv-kg. Vuonna 2021 vastaava hiilijalanjälki oli 2,89 milj. CO₂-ekv-kg.

Vuonna 2022 kolme suurinta hiilijalanjälkeä tuottavaa tuote- ja palveluryhmää olivat

- ICT-palvelut: 1,03 milj. CO₂-ekv-kg.
- Rakennusten ja huoneistojen vuokrat: 0,84 milj. CO₂-ekv-kg.
- Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut: 0,23 milj. CO₂-ekv-kg

Luvut on saatu Hanselin Hankintapulssi-järjestelmästä.

Laskettu hiilijalanjälki perustuu Suomen ympäristökeskuksen kehittämään laskentamalliin (SYKE ra 15/2019). Arviot hankintakategorioiden hiilijalanjäljistä perustuvat keskimääräisiin Suomen markkinoilla olevien tuotteiden hiilijalanjälkiin eivätkä välttämättä vastaa yksittäisen hankinnan tai Tilastokeskuksen todellista hiilijalanjälkeä.

Sosiaaliset vaikutukset

Johtamiskulttuurin kehittäminen ja henkilöstön hyvinvointi

Tilastokeskuksen toiminnan tärkein resurssi on osaava henkilökuntamme. Sosiaalisessa vastuussamme korostuukin huolenpito henkilöstöstämme. Työpaikkamme yhteisöllisyys ja henkilöstön mahdollisuudet kehittyä nostettiin strategisiksi tavoitteiksi vuonna 2022 päivitetystä strategiassa.

Päivitetyn strategian pohjalta tuotimme uudet henkilöstölinjaukset tukemaan henkilöstön hyvinvointia ja yhdenvertaista kohtelua. Linjausten tavoitteena on ohjata

Toimintakulttuurimme teemat:

- Uudistumme ja kokeilemme rohkeasti
- Näytämme suuntaa ja teemme valintoja
- Rakennamme luottamusta ja arvostusta
- Onnistumme yhdessä ja vaikutamme ulospäin

toimintatapojamme kohti entistä parempaa toimintakulttuuria. Ne toimivat myös lupauksena jokaiselle nykyiselle ja tulevalle tilastokeskukslaiselle siitä, miten organisaatiossamme toimitaan. Henkilöstölinjaukset kuvaavat, mitä tavoiteltavan toimintakulttuurimme eri teemat tarkoittavat henkilöstömme arjessa.

Tuemme henkilöstön hyvinvointia panostamalla jatkuvasti henkilöstöjohtamisen kehittämiseen. Vuonna 2022 järjestimme kaikille esihenkilöillemme 15 johtamisklinikkaa, joissa käsiteltiin monipuolisesti henkilöstöjohtamisen teemoja. Esihenkilöiden oma hyvinvointi ja jaksaminen olivat myös vahvasti esillä. Lisäksi varmistimme uusien esihenkilöiden perusvalmiudet ohjaamalla heidät valtion yhteiseen Mahdollistaja-esihenkilövalmennukseen.

Tuimme koko henkilöstön valmiuksia kohdata yllättävä kriisitilanne muun muassa järjestämällä työterveyspsykologin tietoiskun miltei heti Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa. Jatkoimme myös matalan kynnyksen mielenterveyden tukipalveluiden käyttöä. Mielen hyvinvointi oli yhtenä teemana myös henkilöstölle järjestetyssä työhyvinvoinnin aamupäivä -tapahtumassa.

Uudistimme hybridityöskentelyn mallimme sellaiseksi, joka paitsi mahdollistaa työskentelypaikan joustavasti myös tukee yhteisöllisyyttä.

Osaaminen

Päivitimme strategiset osaamisemme vastaamaan uudistettua strategiaa. Henkilöstön kehittämisessä painotimme strategisten osaamisten kehittämistä, jota toteutimme muun muassa henkilöstökoulutuksen, yhdessä tekemisen ja työssäoppimisen keinoin. Osaamisen kehittämisellä vastaamme muuttuviin yhteiskunnan ja työelämän tarpeisiin.

Vuonna 2022 pandemia-ajan edelleen jatkuessa henkilöstön korkea osaaminen mahdollisti tilastotuotannon jatkuvuuden ja kehittämisen myös poikkeuksellisissa oloissa.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Edistämme arjessamme sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Tasa-arvoa edistävää ja syrjintää ehkäisevää

työtä linjaa Tilastokeskuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Tasa-arvon tilaa kartoitetaan säännöllisesti muun muassa palkkakartoitusten ja henkilöstö- ja tasa-arvokyselyjen avulla. Kartoituksissa ei ole havaittu palkkaukseen liittyvää syrjintää. Häirintään ja epäasialliseen kohteluun puutummme välittömästi. Työssä tukee myös henkilöstöhallinnosta nimetty häirintäyhdyshenkilö.

Rekrytointipäätöksissä painotamme ainoastaan kunkin tehtävän vaatimuksia, joten sukupuolella tai muilla vastaavilla tekijöillä ole vaikutusta hakuprosesseissamme. Tehtäviämme hakeneista vuonna 2022 naisia oli 59 %. Naisten osuus henkilökunnastamme on myös 59 %. Muutimme vuoden 2022 aikana kaikki tehtävänimikkeemme sukupuolineutraaleiksi.

Keskeiset tunnusluvut

Seuraamme henkilöstön osaamista, työtyytyväisyyttä ja henkilöstövoimavaroja monin eri mittarein. Mittareista ja niiden tuloksista voit lukea lisää Tilastokeskuksen **tilinpäätöksestä**. Vuonna 2022 työtyytyväisyytemme oli koko vuoteen 2005 asti ulottuvan mittaushistoriamme paras. Myös johtajuusindeksin tulos parani edelleen.

	2019	2020	2021	2022
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaron kokonaisindeksi)	3,54	3,52	3,57	3,65
Johtajuusindeksi (VMBaro)	3,35	3,38	3,41	3,50
Sairauspoissaolot, työpäivä/htv	11,3	7,4	6,2	9,5

Taloudelliset vaikutukset

Tilastokeskuksessa kannamme vastuun myös toimintamme taloudellisuudesta ja tuloksellisuudesta. Toimintavuonna rahoitusta oli käytettävissä kaikkiaan 75,8 miljoonaa euroa. Pääosa eli 55 miljoonaa euroa tuli valtion talousarviossa toimintamäärärahana. Tulot maksullisesta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta sekä muista lähteistä olivat yhteensä ennätyselliset 13,6 miljoonaa euroa. Tilastokeskuksen kokonaismenot kasvoivat edellisestä vuodesta 2,4 miljoonalla eurolla. Suurin osa menojen kasvusta johtui henkilöstökulujen noususta. Seuraavalle vuodelle siirtyvässä toimintameno-rahoituksessa ylitimme tavoitteemme. Siirtyvän rahoituksen turvin varmistamme palkanmaksukykykymme tulevina vuosina.

Voit lukea lisää toimintamme tuloksellisuudesta ja tehokkuudesta **suunnittelun ja seurannan asiakirjoistamme.**

Yhteenveto ja mittarit

Tämä vastuullisuusraportti on toinen Tilastokeskuksessa tehtyä vastuullisuustyötä laajasti tarkasteleva esitys. Vastuullisuuden mittareiksi on valittu edellä esiteltyjä Tilastokeskuksen tavoitteita ja toimintaa havainnollistavia lukuja, jotka on koottu raportin loppuun taulukoiksi.

Yhteenveto vuoden 2022 vastuullisuustyöstämme

Tämä vastuullisuusraportti on toinen Tilastokeskuksessa tehtyä vastuullisuustyötä laajasti tarkasteleva esitys. Organisaatiomme eri puolilta koottu tiimi koosti ajatuksia kestävän kehityksen tavoitteista ja Tilastokeskuksen roolista yhteiskuntavastuullisena tiedontuottajana.

Useiden ehdotusten joukosta Tilastokeskuksen johto valitsi vuonna 2021 ensimmäiseen vastuullisuusraporttiin kolme kestävän kehityksen tavoitetta, joihin vastuullisuustyötämme erityisesti peilattiin. Vuoden 2022 raportissa hyödynsimme näitä samoja tavoitteita. Kolme SDG-tavoitetta ja niistä nousevat käytännön esimerkit antavat monipuolisen kuvan siitä, miten vastuullisuustyötä on Tilastokeskuksessa tehty.

Vastuullisuusraportoinnin valmistelusta vastasi Tilastokeskuksen mahdollistajapalveluiden ylijohtaja. Raportin kokosivat Talous ja suunnittelu -ryhmän asiantuntijat yhdessä Tilastokeskuksen viestinnän asiantuntijoiden kanssa. Raportin tuottamiseen osallistui laajasti henkilöstöä yli palvelualue rajojen – joko kirjoittamalla omasta työstään tai kommentoimalla tai työstämällä raportin sisältöä. Vastuullisuusraportoinnin kehittämiseksi syksyllä 2022 tehtiin myös kysely, jossa henkilöstöllä oli mahdollisuus kertoa esimerkkejä ja näkemyksiä Tilastokeskuksen vastuullisuusteoista.

Kädenjäljet

Toimenpiteen mittari SDG 4: Hyvä koulutus	Mittarin kuvaus	Yksikkö	2019	2020	2021	2022
Korkeakouluharjoittelijoiden määrä	Vuosittainen korkeakouluharjoittelijoiden määrä Tilastokeskuksessa. Korkeakouluharjoittelevat ovat Tilastokeskuksessa yliopiston sopimuksilla ja useimmat ovat yliopistojen tukemia harjoittelujaksoja. Tavallisin korkeakouluharjoittelun kesto on 3 kk.	lkm	31	37	51	27
Graduharjoittelijoiden määrä	Vuosittainen määrä graduharjoittelijoita, joiden harjoittelun perustana on Pro Gradu -tutkielman tekeminen. Graduharjoittelun kesto on 6 kk.	lkm	4	4	5	6
Kouluvierailujen määrä	Tilastokeskus vierailee vuosittain kouluissa ja oppilaitoksissa. Mittari kertoo vuosittaisen vierailujen määrän. Mittari sisältää vain oppilaiden tapaamisiin liittyvät vierailut oppilaitoksissa, ei alan/opettajien tapaamisia.	lkm	9	3	11	11
Tietopalveluun tulevien yhteydenottojen määrä	Tietopalveluun tulleet kysymykset - kuinka paljon tietopalvelu neuvoo asiakkaita? Uusi mittari 2022 raportissa.	lkm	10 318	8 655	7 877	6 862

Kädenjäljet

Toimenpiteen mittari SDG 16: Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto	Mittarin kuvaus	Yksikkö	2019	2020	2021	2022
Tilastot, joista julkaisuja vuoden aikana	Tilastokeskuksen tilinpäätöksen 2022 pohjalta	lkm	140	141	141	131
Tilastojulkistusten määrä	Tilastokeskuksen tilinpäätöksen 2022 pohjalta	lkm	545	604	624	648
Virheettömien tilastojulkistusten osuus	Tilastokeskuksen tilinpäätöksen 2022 pohjalta	%	94	93	94	92
Oikea-aikaisten julkistusten osuus	Tilastokeskuksen tilinpäätöksen 2022 pohjalta	%	95	95	98	96
Asiakastyytyväisyystutkimus: yleisarvosana	Asiakkaan yleisarviosana Tilastokeskuksen toiminnasta, tuotteista ja palveluista kokonaisuudessaan.	Arvosana 4-10			8,36	
Asiakastyytyväisyystutkimus: Tilastojen riippumattomuus ja puolueettomuus (täysin samaa mieltä)	Asiakastyytyväisyystutkimuksessa on kartoitettu vastaajien mielipidettä väitteestä "Tilastokeskuksen tuottamat tilastotiedot ovat riippumattomia ja puolueettomia". Mittariin on laskettu mukaan täysin samaa mieltä olevien vastaajien osuus.	%			77	
Asiakastyytyväisyystutkimus: Tilastojen luotettavuus (täysin samaa mieltä)	Asiakastyytyväisyystutkimuksessa on kartoitettu vastaajien mielipidettä väitteestä "Tilastokeskuksen tuottamat tilastotiedot ovat luotettavia". Mittariin on laskettu mukaan täysin samaa mieltä olevien vastaajien osuus.	%			63	
Luottamus & Maine -tutkimus, yleisarvosana	T-Median Luottamus & Maine -tutkimuksen pohjalta	Arvosana 1-5	3,68	3,6	3,65	3,57
Luottamus & Maine -tutkimus, vastuullisuus	T-Median Luottamus & Maine -tutkimuksen pohjalta	Arvosana 1-5	3,75	3,64	3,76	3,72
Luottamus & Maine -tutkimus, hallinto	T-Median Luottamus & Maine -tutkimuksen pohjalta	Arvosana 1-5	3,79	3,74	3,81	3,67

Kädenjäljet

Toimenpiteen mittari SDG 17: Yhteistyö ja kumppanuus	Mittarin kuvaus	Yksikkö	2019	2020	2021	2022
Kansainväliseen konsultointiin käytetty aika ml. vierailut Tilastokeskukseen	Tilastokeskus osallistuu kehittyvien maiden tilastotuotannon kehittämiseen. Mittari: Kansainväliset konsultointiprojektit ja niille käytetty työaika + kehittyvien maiden vierailut Tilastokeskukseen. Tuen määrää mitataan Tilastokeskuksen käyttämällä henkilötyöpäivien määrällä.	htp	156	285	608	567
Kerätyjä SDG-indikaattoreita	Suomen ja Tilastokeskuksen keräämien indikaattorien määrä	lkm	138	175	165	171
SDG-indikaattoreiden keräysprosentti kokonaismäärästä	Suomen ja Tilastokeskuksen keräämien indikaattorien keräysprosentti kokonaismäärästä	%	56,6	71,7	66,8	69,2

Jalanjäljet

Energiankulutus	Sähkön kulutus Tilastokeskuksen mittareiden mukaan. Kaukolämmön ja -kylmän sekä aurinkovoiman kulutus- ja tuotantoluvut on laskettu jakamalla kiinteistön kokonaiskulutus ja -tuotanto Tilastokeskuksen pinta-alaosuudella, joka on 30 prosenttia koko rakennuksen pinta-alasta.		2019	2020	2021	2022
Sähkö		MWh	278	214	203	214
Kaukolämpö		MWh	1 104	1 002	1 026	907
Kaukokylmä		MWh	310	201	201	233
Yhteensä		MWh	1 692	1 417	1 430	1 354
Aurinkovoiman tuotanto		MWh	44	39	43	44
Lentomatkustaminen	Mittari perustuu Tilastokeskuksen sopimusmatkatoimiston Amex GBT:n toimittamiin tietoihin					
Kilometrit		km	2 239 916	374 939	141 840	709 917
Päästöt		CO ₂ kg	223 043	37 253	19 998	101 425
Henkilöstö						
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaron kokonaisindeksi)	Työtyytyväisyyden kokonaisindeksi VMBaro-henkilöstökyselyssä	indeksipiste	3,54	3,52	3,57	3,65
Johtajuusindeksi (VMBaro)	Johtajuusindeksi VMBaro-henkilöstökyselyssä	indeksipiste	3,35	3,38	3,41	3,5
Sairauspoissaolot, työpäivä/htv	Henkilöstön sairauspoissaolotiedot Kieku-järjestelmästä	tpv/htv	11,3	7,4	6,2	9,5

Tiedosta tulevaisuus

stat.fi